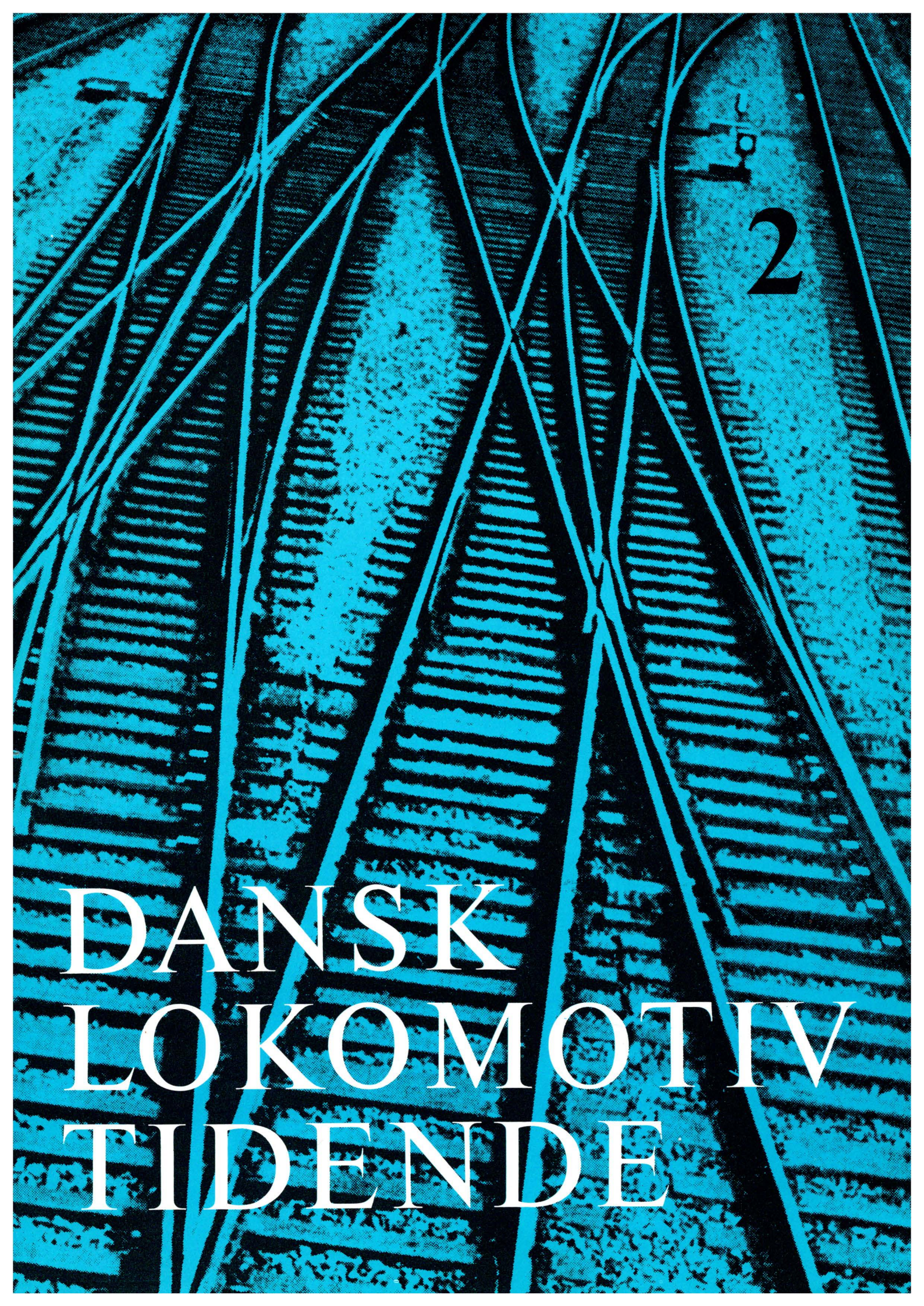

2

DANSK LOKOMOTIV TIDENDE

DANSK LOKOMOTIV TIDENDE

10. FEBRUAR 1972 — 72. ÅRGANG

2

Indhold:

Tid til arbejdet	2
G.A. Rasmussen 50 år	3
Indoktrineringen	4
International narkotikaskandale	7
Der stjæles automobiler	8
Vort privatliv i fare	9
Demokrati fra teori til praksis	10
LT har et gratistproblem	12
Benzinens hestekræfter	14
Tidssignal fra kirke	15
Forsikringsagenturföreningen	16
Personalialia	18

Redaktører:
E. Greve Petersen
(ansvarshavende)
K. B. Knudsen.

Redaktion og ekspedition:
Hellerupvej 44, Hellerup.
Telefon Hell. (01 43) 7269.
Kontortid 9-16.
Lørdag lukket.

Frederiksberg Bogtrykkeri
Howitzvej 49.

Vi har før beskæftiget os med DSB' strukturrationalisering, og de problemer den skaber for lokomotivpersonalet. Maskinafdelingen har ved drøftelse med hovedbestyrelsen angivet en udviklingsplan for strukturrationalisering i maskinafdelingens område, hvor naturligvis driftsdepoternes fremtid interesserer og berører os. Den udvikling er ikke blot betinget af ønsket om centralisation, men også af transportintensitet på strækningerne. Den, skal vi kalde det, overlevelsplan DSB's ledelse iværksætter, bygger således væsentligst på en organisationsmæssig forstærkning og et konkurrencebetonet forsøg på at få en større andel i transportmængderne. Disse forudsætninger for at klare sig må man selvfølgelig være enig i. Når dele af planlægningen føres ud i praksis, forekommer det os imidlertid, at der på visse områder planlægges og udføres ændringer, for grupper på vort arbejdsområde, uden at vi har haft adgang til at overveje eller afbøde ændringer, som får indflydelse på lokomotivpersonalets beskæftigelse. Hermed forstås ikke den udvikling, som maskinafdelingen styrer, men til eksempel planlægningen af godsknudepunktsområder, hvor arbejdet, efter vor opfattelse, fører til beskæftigelsesmæssige problemer for lokomotivpersonalet på den måde, at anden og mindre rangertrækraft kan anvendes, at strækningstog kan sammenlægges eller aflyses o.s.v., hvorved behovet for lokomotivpersonale forskellige steder er blevet mindre, så forflyttelsestruslen hænger dette personale over hovedet. Vi kan ikke i et hvert forhold forvente, at stationeringssted forbliver uændret. Det er heller ikke specielt det, vi vil pege på, men den omstændighed, at der foretages ændringer, der ikke giver organisationen en rimelig tid til at overveje og afbøde konsekvenserne af disse ændringer.

Det er helt i orden, at de personalegrupper, som direkte beskæftiges i godsområdet er involveret i de ændringer, som findes ønskelige. Det sker jo efter, forhåbentlig da, de bedste samarbejdsprincipper, men det skulle til gengæld ikke forhindre, at andre grupper, som berøres af ændringerne, får en rimelig tid til at indstille sig på dem.

Det er ikke tanken med dette at skrue tingene op i et stort plan, men vi tror næppe nogen andre heller ville være tilfredse med sådanne arbejdsvilkår ved varetagelse af medlemmernes interesser.

Nok skal det gå hurtigt, men et gammelt ord siger: »Hastværk er lastværk«.

G. A. Rasmussen 50 år

Større medbestemmelsesret i staten

Den 16. februar fylder foreningens hovedkasserer, G. A. Rasmussen, 50 år. På dagen kan han se tilbage over et langt virke i foreningens tillidsmandsvirksomhed. Den 29. august 1943 begyndes som lokomotivfyrbøderaspirant ved DSB, og der gik ikke lang tid efter ansættelsen som lokomotivfyrbøder 1. marts 1946, inden han med megen ildhu kastede sig over foreningsarbejdet, dels i afdeling 2 og senere afdeling 1 som lokomotivfører og endelig som formand for enhedsafdelingen på Gb. Den 15. februar 1955 via en suppleantsplads ind i hovedbestyrelsen, hvor valget til hovedkasserer fulgte på kongressen i maj 1959. Tilknytningen til hovedbestyrelsen har ført til en række tillidshverv. Arbejdet med marketenderivirksomhed ved DSB betød, at Kooperationen fik øje på Gunnars evner. Det blev til valg i flere kooperative virksomheders bestyrelser. Især med posten som formand for Kooperative Mar-

ketenderiers Samvirke og som bestyrelsesmedlem i Det kooperative Fællesforbund øver Gunnar en betydelig indflydelse på Kooperationen. I foreningen har oplysningsvirksomheden altid haft hans store interesse og mangt et medlem eller tillidsmand har i dette arbejde nydt godt af hans rige evner, kammeratlige og hjælpsomme facon. Endelig bør ikke glemmes censorhvervet ved Jernbaneskolen, selvom han på det område ikke har så mange år på bagen som i øvrige ting, han beskæftiger sig med. Vi kender Gunnar som et humørfyldt menneske; men også som et alvorligt, i troen på lokomotivmandens virke og fremgang. Han har et bredt favnende kendskab til fagbevægelsens natur og kontakt til vide kredse i denne. Det vil 50-års fødselsdagen sikkert føre bevis for. Vi ønsker hjertelig til lykke med fødselsdagen og medgiver de bedste ønsker for det fremtidige virke i foreningen og øvrige aktiviteter.

Umiddelbart efter de nye SU-reglers ikrafttræden har Det radikale Venstre fremsat forslag til Folketinget om ændring af disse regler, så der bliver større medbestemmelsesret.

Det er efter forslaget bl.a. meningen, at SU skal have besluttende myndighed ved udformning af principperne på følgende områder:

- a) placering af daglig arbejdstid, pauser og ferier.
- b) sikkerhedsbestemmelser.
- c) etablering af sociale ordninger og velfærdsforanstaltninger og disses gennemførelse.
- d) iværksættelse og gennemførelse af rationaliseringsundersøgelser samt de deraf følgende foranstaltninger.
- e) arbejdstilrettelæggelse og arbejdsledelse.
- f) fastsættelse af arbejdsmetoder.
- g) indretning og benyttelse af arbejdslokaler og arbejdspladser.
- h) udnyttelse af anlæg, maskiner og materialer.
- i) ansættelse og intern placering af medarbejdere.
- j) udarbejdelse og iværksættelse af interne uddannelses- og omskulingsprogrammer samt introduktionsprogrammer for nye medarbejdere.
- k) deltagelse i efteruddannelsesprogrammer.

Af forslaget skal videre nævnes, at der skal gives mulighed for direkte valg af de ansattes egne repræsentanter i samarbejdsudvalgene, hvor der skriftligt fremsættes ønske herom af en gruppe af ansatte, der mindst svarer til, hvad der kræves for at vælge en repræsentant efter forholdstalsvalgmetoden.

Formandsposten besættes efter tur og for et år ad gangen henholdsvis af en repræsentant for ledelsen og for de ansatte. Ved stemmelighed er formandens stemme afgørende.

Indoktrineringen

4

Den arbejder- fjendtlige indoktrinering i skolerne bør fjernes – arbejderbevægelsen må tage initiativet

For nylig var dagspressen meget optaget af at se på den indoktrinering, man havde opdaget, fandt sted på nogle af de offentlige læreanstalter i Danmark. »Man« var det konservative folketingsmedlem Knud Bro. Lærestalten var arkitektskolen i København.

Anledningen var, at de arkitektstuderende – de kommende byplanlæggere – som motto for deres studie har: Først rød, så specialist. (Mottoet er hentet fra formand Mao). Derfor har man i studiet bl. a. forelæsninger i marxisme. Naturligvis kan Knud Bro ikke finde sig i, at der finder indoktrinering sted i et frit samfund som vores, og da 90 pct. af pressen er på Knud Bro's side, har han jo rige muligheder for at fremføre sine meninger.

Netop Knud Bro's og den borgerlige presses voldsomme reaktioner over »indoktrineringen« på arkitektskolen er det værd at sætte op mod de resultater, der kom frem af Arbejdsmændenes skolebogsundersøgelse.

DASF afholdt den 24.–30. oktober et af sine såkaldte selvstyrende kurser på Langsøhus. Opgaven denne gang var at undersøge »den orientering, der finder sted om arbej-

derbevægelsen i skolerne. Analyse af det skolemateriale, der anvendes inden for historieundervisning, samfundslære og erhvervsorientering i folkeskolen«.

Sideantalsmæssigt var det absolut en overskuelig opgave at analysere det, der står om arbejderbevægelsen i folkeskolens historiebøger. Vi fandt frem til, at alt iberegnet var det gennemsnitligt 4 pct. af teksten i historiebøgerne, der handlede om arbejdere og/eller arbejderbevægelsen. Disse 4 pct. var fordelt således: arbejdernes vilkår: 2 pct. fagbevægelsen: 1 pct., socialistiske ideer: 1 pct. Tog man billedmaterialet med, fik man det til ca. 5½ pct. om arbejdere og arbejderbevægelse. Derimod kan konger, kejsere, generaler, industrifyrster o. a. berømmetheder ikke klage over deres sideration.

3 linier om fagbevægelsen

Jeg kan nævne, at i »Historiebogen for 7. klasse« (Knud Andersen. Haase. 4. oplag 1971), der er meget anvendt, fandt vi kun 3 linier om fagbevægelsen. Den politiske arbejderbevægelse var omtalt ved en præsentation af Thorvald Stauning, der blev nævnt på grund af sin pænhed og lovlighed i modsætning til de

»mindre pæne« socialister længere østpå. Denne bog dækker perioden fra 1850 til nu.

Men når der står noget om arbejderbevægelsen – hvad står der så? Hvilke ting fremhæver forfatterne? Hvilket ordvalg bruger de? Hvilke vurderinger kommer de med? Hvorledes omtaler man fyrster og industrifolk? Hvilke forklaringer giver bøgerne på udviklinger, konflikter og andre forhold i verden?

Det er fejlagtigt at tro, at den indlæring, der sker af kulturmønstre, værdier og normer i de vestlige kapitalistiske samfund, foregår på denne måde: amerikanerne er gode, kommunisterne er onde. I dag skal man nærlæse bøgerne for at finde de politiske vurderinger, for at blive klar over den stadige indoktrinering af det vestlige borgerlige samfunds normer, børnene bliver udsat for i folkeskolen. (Undskyld, Knud Bro og andre, at jeg ikke som jer kun bruger ordet indoktrinering, når der er tale om socialistiske ideer).

Flere eksempler

Skolebøgernes indoktrineringsformer i dag er et spørgsmål om journalistik. På hvis side er ordene? Hvilke associationer sætter bestemte ord i gang hos læseren? Hvilke følelsesstrenger bliver der slået på og hvornår?

Nogle eksempler fra nogle historiebøger med kommentarer:

E. Bøgebjerg, Elmelund, Bruhn: Historie for realafdelinger 2, 2. oplag, Gyldendal 1963:

Om Frankrig i slutningen af 1700-tallet:

»... i de større byer betød den forøgede mængde af arbejdskraft, at man forsøgte at »trykke lønnen«. Flere gange gjorde arbejderne forsøg på at tvinge lønforbedringer

igennem, men strejker blev endnu dengang regnet for forbrydelser, og politiet skred derfor ind. I 1786 var der voldsomme arbejdsuroligheder i Lyon, den store silkeindustriby, og da måtte tilkalde soldater genoprette ro og orden. Alt dette betød imidlertid, at der var stærk gæring i arbejderklassen og stor utilfredshed med forholdene, som de var«. (s. 78).

Kommentar: Hvem er »man«, der forsøgte at trykke lønnen? Hvem regnede strejker for forbrydelser? Hvem tilkaldte soldaterne? Der genoprettes »ro og orden«, d.v.s. status quo før »arbejdsurolighederne« betegnes ikke som f. eks. løntrykkeri, urimelighed, uretfærdighed, men som »ro og orden«.

Om USA ved århundredskiftet indtil 1920.

»Den hektiske økonomiske udvikling medførte stor social ulighed. 10 pct. af befolkningen kom til at eje mere end halvdelen af al formue i unionen, og formuer på mange millioner, ja milliarder samledes på ganske få hænder. Derimod havde mange af arbejderne i denne periode meget ringe vilkår«.

Kommentar: »kom til at eje«. Ved hjælp af disse 4 ord undgår forfatteren at sige noget om, hvordan det gik til. Mon de resterende 90 pct. af befolkningen ligefrem er »gået med« til den nuværende fordeling?

Mogens Møller: Vi læser historie, 4. 7. klasse.

»Efter krigens ophør var der derfor stadig megen uro blandt arbejderne. Der blev afholdt mange demonstrationer, der ofte endte med, at politiet måtte gribe ind«. (s. 47).

»Således var forholdene i landet i foråret 1920, med politisk strid og en truende arbejdskamp, og snart førte det til en alvorlig krise«. (s. 51).

Kommentar: hvem følte sig truet?

Billedtekst til foto af betjente med knipler – nogle betjente bøjet over nedlagte demonstranter:

»Politiet skrider ind imod urolighederne foran Rigsdagen under den store arbejdsløshed i begyndelsen af 1930'erne«. (s. 107).

Knud Andersen: Historiebogen for 7. klasse. Haase 4. oplag 1971.

»Vi betragter det vist allerede næsten som en selvfølge, at der i vores hverdag findes røremaskiner, oliefyr, køleskabe, billigbøger, båndoptagere, fjernsynsapparater, biler, ruteflyvere o.s.v. De lavtlønnede sparer sammen til udenlandsrejser og almindelige mennesker overvejer, om de skal anskaffe sig bil nr. 2, så konen ikke behøver at vente med at køre på indkøb, til manden kommer hjem. Danmark er blevet »de gode tiders« land, hvor alle har råd til at gøre sig tilværelsen let og behagelig«. (s. 155).

Kommentar: »almindelige mennesker«.

I bedste ugebladsstil

Jeg kunne fortsætte i det uendelige. Det er de samme tendenser, der går igen i de vurderinger, forfatterne kommer med, de ord, de bruger, og den måde, man let og elegant springer en masse (ubehagelige?) oplysninger over.

Historiebøgerne holder meget af at skrive om »store mænd«. Når arbejderbevægelsen bliver omtalt, sker det som regel også ved denne persondyrkelse – omtale af den enkeltes indsats og personlighed på

bekostning af fællesskabet og helheden.

Beskrivelserne er i bedste ugebladsstil. Helst noget »romantisk«: barndom og opvækst under små kår.

Muller og Pedersen: Foregangsmand 2, Gyldendal 1968: Om Jens Jensen:

»Mange år senere, når overpræsident Jensen sad på sit store kontor på rådhuset i København, og hans øjne strejfede Danmarkskortet på væggen, kunne han nikke genkende og mindes den lille dreng i det lappede tøj og store træsko i landsbyskolen. Den gang tænkte han ikke på, at han skulle fejres som borgmester og overpræsident i landets hovedstad og hyldes som en af den danske arbejderbevægelses bedste mænd«. (s. 17).

Knud Andersen: Historiebogen for 6. klasse, Haase 2. udg. 1971 finder man under overskriften »Den store pengemand« en udførlig skildring af C. F. Tietgen. Efter at have fortalt, at den 28-årige Tietgen nu skulle lede Privatbanken, skriver forfatteren:

»Det viste sig snart, at han var den rette til det. Privatbanken voksede op til at blive industriens og handelens store pengehus. Her kunne folk låne til nye fabrikker, og Tietgen var en mester i at skaffe penge til aktieselskaber, der hurtigt kunne komme i gang med store foretagender. I England havde han set, hvordan det skulle gøres. Nu vidste han, at han også selv kunne kunsten at få pengene til at yngle« (s. 117–124).

Kommentar: »mester i at skaffe penge« – er det en ny olympisk disciplin? Hvordan skaffes pengene og hvorfra? »Nu vidste han, at han også selv ... yngle«. (Penge har

nemlig den egenskab, at de kan formere sig af sig selv, hvis blot man kender hemmeligheden!)

Teori og praksis

Samfundsorientering skal ruste eleverne til at møde hverdagens krav og løse dens problemer. Hør bare hvilke problemer og løsninger »Borger og Samfund« peger på.

(P. Kierkegaard, Lomholt-Thomson, Winding. Hagerup 1969).

»Nu er tiden løbet fra de gamle former for roligt hjemmeliv, men til gengæld har den også skabt nye muligheder for fællesskab i familierne. De udnytter fritiden samlet f. eks. ved længere ture i familiens bil eller ved ophold i et sommerhus«. (s. 15).

Kommentar: Hvad gør dog de stakler, der hverken har bil eller sommerhus? Og vigtigere: hvordan ligger det med familielivet, når mand og/eller kone har skifteholdsarbejde?

Under afsnittet »familiens økonomi«:

»Mange familier lider under, at der er kommet uorden i deres økonomi, fordi familiens levestandard er blevet for høj i forhold til indtægten, eller også, fordi man bærer sig uøkonomisk ad. Ofte skyldes det blot manglende påpasselighed og letsindige dispositioner, så at familien kommer til at skylde hos købmanden eller skattevæsenet«. (s. 18).

Kommentar: ikke et ord om, at der eksisterer et lavtlønsproblem.

Efter bogens mening kan man finde grunden til folks økonomiske vanskeligheder – ikke hos samfundet, men hos folk selv. Dernæst bruger »Borger og Samfund« 1¼ side på,

at forklare hvordan folk skal lave budgettet, føre regnskab og spare.

Men bortset fra disse og lignende uhyrligheder gør samfundsorienteringsbøgerne sig umage med blot at beskrive det danske samfund, som det formelt er. Men bemærk: formelt. Der er jo stor forskel på, at Danmark formelt er et demokratisk land, hvor alle er ligestillede, og så på hvordan det i praksis fungerer. Via bøgerne får man det indtryk, at der intet problem er i den retning.

Jeg vil slutte eksemplerne af med citater fra bøgerne i erhvervsorientering: A. Søgård Jørgensen og K. Sørensen, Gyldendal 1964: Fremtid med plan.

Om maskinerne:

»Man bliver måske klar over, at en maskine skal flyttes, så den bliver lettere at betjene, man bygger transport- og samleband o.s.v. Der ved sparer man arbejdskraft.« (s. 79).

Kommentar: hvem er man?

Afsnittet: Løn og fortjeneste:

»Kært barn har mange navne: fortjeneste, overskud, avance, profit, provision, honorar, vederlag, drikkepenge, salær, tantieme, gratiale, bonus, gage, løn«.

Kommentar: Lighedstegn mellem drikkepenge, gratiale og profit!!! (s. 102).

Altså, kære venner, profit er jo bare en form for løn ligesom arbejderens løn.

»Man bruger ordet »arbejdsmarkedet«, når man taler om, hvor mange arbejdere, der er til rådighed, og hvor stor efterspørgsel, der er på arbejdskraft – ganske som når man taler om »markedet« for varer«. (s. 103).

Kommentar: i hvilket samfundssystem regnes mennesket for en vare?

Vi må ændre

Hvis nogen skulle tro, at vi har udvalgt skolebøgerne efter, hvor grelle de var, tager de fejl. Kriteriet for skolebøgerne har været, at de anvendes hyppigt i skolerne.

Når man således har set på indholdet i vores skolebøger, kan man et øjeblik tænke, at det er da utroligt, at noget sådant kan finde sted. Hvorledes kan det gå an, at lade børnene lære disse ting? Hvorfor bliver der dog ikke grebet ind? Fordi, det børnene lærer er i stor overensstemmelse med det borgerlige vestlige privatkapitalistiske samfunds normer og vurderinger. Skolen tilpasser børnene til det bestående samfund.

Derfor er det ikke de enkelte skolebogsforfattere skalpe, vi – kursusdeltagerne på Langsøhus – er ude efter. Skolebøgernes indoktrinering er jo kun et symptom på vores samfund.

Men det er meget vigtigt at tage fat i problemet: indoktrineringen i skolerne, fordi folks grundlæggende holdninger bl. a. skabes her.

Men hvem kan og skal forlange, at dette bliver taget op. Det kan vi – arbejderbevægelsen. Vi kan ikke forvente, at man fra andet politisk hold vil være interesseret i at ændre forholdene.

I den sidste tid har enkeltpersoner og grupper af f. eks. studerende taget skolebogsspørgsmålet op i pressen. Men sådanne ting har ikke nogen effekt alene. Derimod har det effekt, når fagbevægelsen og i første omgang DASF, det største fagforbund, står bag et krav om andre skolebøger.

Eva Hultengren
stud psych.

International narkotikaskandale under opsejling

Handlen med bedøvelsesmidler er bleven en kostbar svøbe for de vestlige lande, hvor man på en helt anden måde er bleven »sin broders vogter« end i orienten, hvor man stadig må leve og dø som man bedst kan. Ingen lægger her videre vægt på, om man er narkoman eller ej.

Hemningsløse finansmænd har for længst lugtet lunt af en smart fidus, og der er i den sidste halve snes år investeret kapitaler i handlen med de illegale varer, samtidig med at man har brugt millioner af skatteborgernes penge på at helbrede brugerne.

Råstoffet, hvoraf man laver hash, kokain, morfin etc. er som bekendt opium, der udvindes af opiumsvalmuens saft, og som senere »forædles i laboratorier.

Man har længe inden for politiet, der bekæmper den samfundsforrådnende trafik, været klar over, at Marseille er den havneby, gennem hvilken det største kvantum råopium indsmugles, og man har også vidst, at der i havnebyens omegn fandtes en masse små laboratorier, der bearbejdede smuglergodset, men med arrestationen af en hr. Roger de Louette synes den franske regering at løbe risiko for at blive indblandet i den ulovlighed, den foregiver at bekæmpe.

Franskmanden havde fra Sydfrankrig importeret en Folkevogn med tilhørende campingvogn til en lille havn i New Jersey, og da han skulle udfylde de nødvendige importpapirer, lagde en tolder mærke til, at han syntes temmelig nervøs. Desårsag gav tolderen sig til at undersøge vognene grundigere, end

Roger de Louette.

han måske ellers havde villet gøre det, og han fandt mellem dobbelte gulve og døre for 100 millioner kr. ren heroin, som altså ikke slap ud på det amerikanske marked.

Importøren blev arresteret på stedet, og da han kom i forhør oplyste han, at han indtil for ganske nylig havde tilhørt det hemmelige franske efterretningsvæsen i staterne, men da han var bleven fyret og havde brug for penge, var han mod et velg på ca. en halv million kr. gået med til heroinindsmuglingen, som var iværksat af en oberst, der havde været hans overordnede i den hemmelige franske spionage i Nordamerika.

Hele forretningen var arrangeret i Frankrig, og Louette var fløjet til New York for at løse vognen ind, når den kom med skib. Da man i USA er af den formening at 80 pct. af de narkotiske stoffer, der forhandles i Staterne kommer ind fra Frankrig, har man ansat en særlig politikommissær til at forhandle de løbende sager med Frankrig, og han fløj omgående til Paris, hvor han forlangte den af Louette angivne overspion udleveret og dømt efter amerikansk lov.

De franske myndigheder nægtede imidlertid at udlevere ham og i det hele taget at kende noget til sagen, nægtede også at straffe ham efter fransk lov, idet man påstod at hele sagen var opdigtet af Louette.

Nu forleden udtalte imidlertid en oberst Barberot i et interview, at smugleriet utvivlsomt var arrangeret af regeringens hemmelige spionage i Paris, hvor man ønskede at slippe af med Louette. Barberot leder et kontor for udviklingen af landbruget i Luxembourg, men dette kontor hævdes kun at være skærmbret for hans høje stilling inden for det hemmelige spionagenet.

Foreløbig sidder Louette arresteret, men får sine måltider leveret fra et første classes fransk køkken. Portionerne er så rigelige, at fængselsbetjentene altid kan få et måltid med. Man har desårsag døbt ham »kokken«, men mistanken om, at såvel im- som eksport af giften foregår med officiel velsignelse, samtidig med at man også officielt foregiver at bekæmpe brugen af den, vokser. Louette kan meget let komme til at se ud som et hemmeligt led, i en hemmelig forretning, der bringer milliarder af dollars til Frankrig. Men man sejler med slukkede lanterner.

Der stjæles hvert år for to milliarder biler i New York

8

De mange love det moderne samfund vedtager laver selvfølgelig endnu flere forbrydere og mod at fortie hans navn har en amerikansk journalist fået tilknytning til og oplysninger af ledere af en tyvebande, hvis specialitet er at stjæle dyre vogne. På en god nat kan man komme op på fem, seks stykker.

Det er fortrinsvis udenlandske vogne man har kik på og blandt dem navnlig den tyske sportsvogn Porsche, der i indkøb koster ca. 70.000 kr.

På et halvt minut kan en fagmand åbne døren og sætte sig til rattet i en vogn, der er parkeret på gaden. I alle automobillåse sidder, som vi ved, en lille drejbar tromle. Ved hjælp af, hvad der i fagsproget kaldes en »slap hammer«, der vel må oversættes ved en »dask hammer«, kan man tage tromlen ud. Den er forsynet med et stempel, der angiver hvilken slags nøgle, der passer til låsen og tændingen.

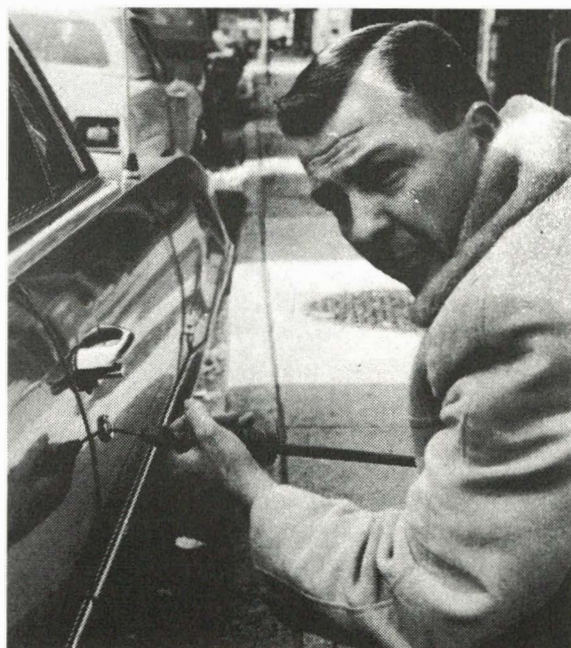
Koden i tromlen kender de professionelle, og sammen med »slap hammeren« har han en »nøglesaks«, der af en »rå« nøgle omgående kan klippe en nøgle, der passer til lås og tænding, og så er vognen væk.

I løbet af 48 timer er den malet om og lakeret op. Numrene i motoren er forandrede, der er skrevet falske papirer på den, og den er så parat til »det sorte marked«, hvor den kan købes for 3000 dollars eller mindre.

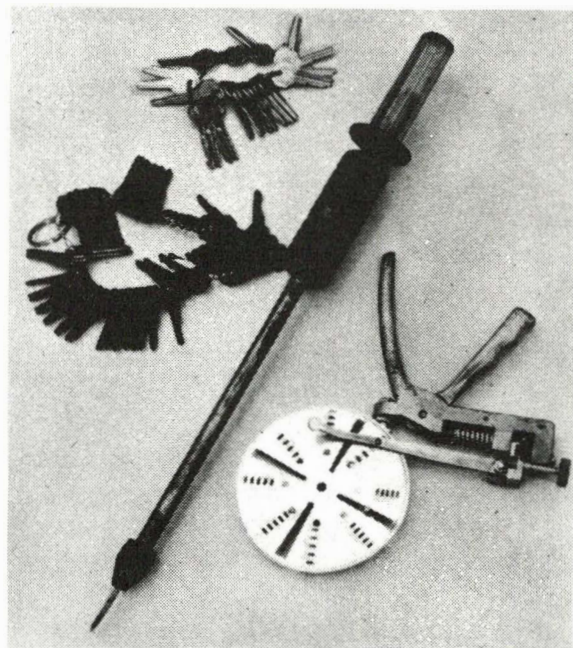
Kunderne består her fortrinsvis af unge, smarte folk, der spekulerer på børsen eller er ansatte i firmaer, der gør det. De har ikke 9000 dollars til overs for en ny »Porsche«, men selv en brugt styrker kreditten og er et status symbol, der antyder, at man her har en mand for sig, der vil op.

Han ved vognen er stjålet og har heller ikke så forfærdelig meget

»Hammeren«
i funktion.

»Daske-
hammer«,
»Nøglesaks«
og rå nøgler.

imod, at den bliver stjålet igen, for forsikringsselskabet må så betale ham vognens vurderingspris, der som regel ligger adskillige tusinde dollar over den pris, han har betalt for den. På den måde skaffer tyvene sig undertiden en fast »kunde«, der ikke blander sig i, at de stjæler hans vogn, selv om han måske kunne.

Det er dog ikke blot de dyre sportsvogne, man tager sig af. Også de store amerikanske limousiner har interesse, men med dem er forretningsgangen en anden. De sælges nemlig til ophugning, selv om de er nye.

De købes af firmaer, der eksekverer i at sælge reservedele til under

Vort privatliv er i fare

dagspris. Af en ny vogn kan stumperne næsten indbringe ligeså meget som vognen kostede, da den var samlet. Takket være de mange automobilheld står en kunde ofte og mangler forenden til sin Cadillac, og hos et af de nævnte firmaer kan man få den for 1200 dollars eller mindre.

Lederen af banden, med hvem journalisten har haft kontakt, fortalte i samtalen, at han var begyndt med at stjæle dyre, store amerikanske vogne, som han om morgenen solgte for 30 dollars. Nu har han villa uden for New York, og har oplært et par folk, der nu arbejder for ham, men ikke har »forretningsforbindelserne«.

I hvor høj grad, der er skred i den samfundsmoral, vi hidtil har kendt fremgår af bandeførerens vurdering af tingene. Han siger nemlig, at en mand, der har råd til at købe en vogn til 9000 dollars, ikke har nær så hårdt brug for den vogn som tyvene. Han kan leje en taxa til arbejdspladsen i de uger, han må vente på at få forsikringen udbetalt og så købe en ny vogn. Endelig har manden efter tyvekongens opfattelse selv stjålet pengene til vognen i første omgang.

Politiet står magtesløs. Den politikommissær under hvem biltyverierne sorterer kender godt manden, der har givet de ovenforstående oplysninger om »forretningen«, men han er aldrig bleven taget på fersk gerning og har derfor unddraget sig lovens arm. »Vi kører rundt i gaderne hver nat, men kan ikke være over det hele på en gang, og vi har ikke mandskab nok til at postere en vagt ved hver bil«, slutter kommissæren.

I 1968 blev der stjålet 77.448 biler i New York og 7.166 personer blev arresteret. I 1970 var tallet steget til 260 om dagen, men kun 6.539 blev arresteret, så forretningen er i fremgang.

Det amerikanske fjernsyn har blandt andet benyttet julen til at vise en film, der illustrerer i hvor høj grad vort privatliv står i begreb med at blive beskåret i den moderne velfærdsstat, man alle vegne arbejder på at etablere.

Den er lavet af en flok unge mennesker, der, så vidt man kan se af den omtale den amerikanske presse giver den, har øjnene meget åbne for regeringernes mangfoldige måder at udspionere den befolkning, den er valgt til at regere, på.

Man får gennem filmen iøvrigt indtrykket af, at der må være en masse spioner inden for de ansatte embedsmænds rækker, for filmmaerne har været i stand til at tage billeder af civilklædte politifolk, der tog nærbilleder af krigsdemonstranter og af det hemmelige politi, der skyggede en mistænkt oprører og var i stand til at redegøre for hele hans virksomhed og størstedelen af hans private omgang.

Et billede i filmen viser bare et par sko og benene af et postbud, som politiet betalte for at aflægge rapport over, hvilke breve han bragte bestemte personer i sit ombærings distrikt, og et andet billede viser kun adamsæblet på halsen af en fremstående medarbejder ved telefonselskabet, der på det bestemteste fastholder, at man ikke aflytter telefoner på telefonselskabets kontorer, men sluttelig må indrømme, at man lejlighedsvis gør det fra telefonmaster og andet apparatur fjernt fra kontoret.

Man har i filmen været overordentlig forsigtig med at fotografere ansigter på de interviewede personer, for efter afsløringerne og offentliggørelsen af de hemmelige dokumenter i krigsministeriet angående krigen i Vietnam, har man vedtaget skrappe love, efter hvilke den, der »bringer den offentlige sikkerhed i

fare«, kan pådrage sig lange fængselsstraffe og kolossale bøder.

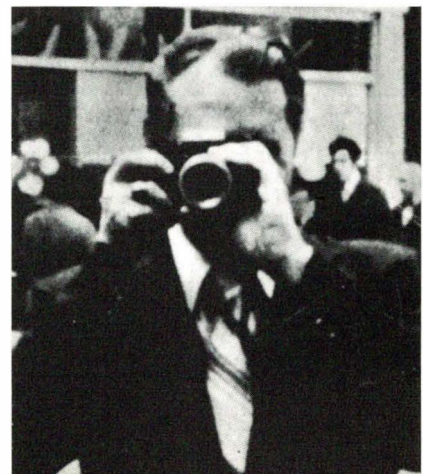
Den tidligere politidirektør i Philadelphia, Frank Rizzo, der har frasagt sig sit embede, fordi han vil stille sig til borgmestervalget i foråret, har dog uden videre lagt både navn og ansigt til en samtale om de forhold filmen behandler.

Han siger rent ud, at som forsvar for det demokrati vi, det store flertal, anser for den bedste regeringsform, er det nødvendigt at holde nøje rede på de »abekatte«, der prædiker oprør i mindretals sammenlutninger, og hvis hensigt det er at omstyrte de bestående forhold.

Hvis de kom til magten, siger mr. Rizzo rent ud, ville det betyde, at anstændige og arbejdsomme borgere ville blive ført til slagtebænken som kvæg. »Derfor bliver vi nødt til at holde os nøje underrettet om disse herrers og damers virksomhed.«

Den forhenværende politidirektør burde have føjet til »— selv om vore metoder lejlighedsvis krænker privatlivets fred —« men det gjorde han ikke.

Som vi ved, er de forhold filmen behandler, ikke specielt amerikanske, men forefindes i alle demokratier, og mr. Rizzos åbenhjertige forsvar for dem er overordentlig velkendte i diktaturstaterne. Han har utvivlsomt det store flertal med sig i sine betragtninger, og konsekvensen er således, at demokratiet må forsvare sin beståen ved hjælp af diktatur.

*Civil politikmand
fotograferer demonstranter.*

Demokrati fra teori til praksis

10

*Det er et voveligt eksperiment –
nogle mener letsindigt, siger
Esbjerg Højskoles forstander,
Chr. Kelm-Hansen*

Demokrati på arbejdspladsen, økonomisk demokrati, medindflydelse og medbestemmelse er begreber, der snakkes meget om i 70'ernes arbejderbevægelse. Så meget, at LO for første gang i en samarbejdsaftale nævner noget om medbestemmelse. Men et er snak, et andet virkelighed. Og afstanden herimellem er temmelig stor, synes erfaringerne at vise. Men hvorfor nu denne store afstand – hvorfor er demokratiseringen stort set ikke kommet længere end til teorien? Og hvordan føres den over i virkeligheden?

Arbejderhøjskolen i Esbjerg forsøger at give sit bidrag af svarene herpå i form af et eksperiment, der går ud på at lade 90 unge have reel medbestemmelse i en række beslutningsprocesser – ikke mindst økonomiske.

De 90 elever på vinterskolen er med tilrettelæggningen af, hvordan undervisningen i deres fem måneders ophold skal forløbe. Eleverne sammensætter selv deres undervisningsprogram i et tilvalgssystem – det er der ikke så meget nyt i. Mere utraditionelt er det, at eleverne har fuld medbestemmelse over godt 50.000 kr. der er til rådighed for undervisningsmateriel og lignende. Alle økonomiske beslutninger i den retning træffes af et kollektiv, bestående af elever, lærere og elever. Ingen har mere end een stemme, og ingen har veto-ret. Da der er 10 gange så mange elever som lærere, er medbestemmelsen reel nok. Desuden skal eleverne selv administrere 2.000 kr. til fritidsaktiviteter og 1.000 kr. specielt til weekend-aktiviteter. Desuden er der sat godt 60.000 kr. af til en studierejse til udlandet. Eleverne bestemmer selv gruppevis, hvor turen skal gå hen.

– Det er et voveligt eksperiment – nogle mener letsindigt, siger Esbjerg Højskoles forstander, Chr. Kelm-Hansen. Erfaringerne skal vise, hvem, der har ret. Vi mener, det er rigtigt at give eleverne så stor medbestemmelse. Før demokratiet kan føres ud i virkeligheden, ud på arbejdspladserne, skal selve demokratiets mekanik læres og trænes. Det vil sige beslutningsprocesser, samarbejdsformer, hensyntagen, tolerance – og hvad alt det nu indebærer. Den slags trænes i praksis – og træningen bliver først realistisk i det øjeblik, der er penge med i foretagendet.

Det er nemlig ikke så lige til en sag at få del i magten og kompetancen, som der fra arbejderside forståeligt nok råbes om, fortsætter Chr. Kelm-Hansen.

Lige så svært det kan være for den, der skal afgive noget, lige så svært er det for den, der skal modtage – og som opdager, at prisen herfor er øget ansvars- og arbejdsbyrde.

Arbejderhøjskolerne henter primært sine elever blandt unge med faglige og politiske interesser. Mange af dem dukker formentlig op som tillids- eller samarbejdsrepræsentanter på arbejdspladserne – ellers stifter de fleste på anden måde bekendtskab med kravet om medbestemmelse i erhverslivet. Efter fem måneder på Esbjerg Højskole er de ikke uvidende om, hvad det i praksis vil sige at have medbestemmelse. Og de kender konsekvenserne, slutter forstander Chr. Kelm-Hansen.

Hvordan fungere nu elev-demokratiet på Esbjerg Højskole, hvordan er det realiseret, og hvor omfattende er det?

Et af de første tilbud, de 90 elever skulle tage stilling til, da vinterskolen startede 1. november, var tilbudet om medbestemmelse over de 50.000 kr. der var til rådighed for undervisningen. Eleverne sagde ja – og dermed ja til at overtage det ansvar og den arbejdsbyrde, forstander og lærere hidtil havde været alene om. Eleverne skulle nu selv fordele de mange penge imellem sig – og få dem til at strække over alle fem måneder. Straks stod man overfor det første, afgørende problem: Efter hvilke retningslinier skulle der disponeres over de mange penge?

☆

Der gik mere en en uge, inden rammerne omkring elevdemokratiet på Esbjerg Højskole var stillet op, inden demokratiet kunne begynde at fungere. Allerede i denne første fase fik alle en klar fornemmelse af, at medbestemmelse og -ansvar er nært forbundet med øget arbejdsindsats og nødvendigheden af samarbejdsvilje og tolerance. 100 mennesker kommer ikke uden videre frem til et samlet resultat.

Et utal af forslag og ideer blev fremlagt, gennemdrøftet og sammenkædet, inden der kunne skrides til drøftelse og afstemning om en overskuelig række af forslag. Slutresultatet blev, at demokratiet kom til at fungere som et kollektiv, bestående af elever, lærere og forstander. Alle beslutninger træffes på det såkaldte fællesmøde, der med alles deltagelse afvikles to gange om ugen. Økonomiske beslutninger kræver to trediedeles flertal af de afgivne stemmer, øvrige beslutninger træffes ved almindeligt flertal. Hvert fællesmø-

de starter med valg af en dirigent, og en sekretær fører referat over forslag og beslutninger. Et dagsordenudvalg modtager forslag og ansøgninger og udarbejder forud for hvert fællesmøde en dagsorden, der opslås dagen i forvejen. På den måde sikres, at alle har mulighed for at danne sin egen mening om forslag og ansøgning inden afstemningen på fællesmødet. Med seks timers varsel kan der indkaldes til ekstraordinært fællesmøde, hvis mindst 20 skriftligt anmoder om det.

Fællesmødets overvejende opgave består af de økonomiske bevillinger. Ansøgningerne kommer dels fra basisgrupperne, fra de selvvalgte formiddags- og eftermiddagsgrupper (hvordan undervisningen er opbygget, skal senere omtales) og fra fritidsinteressegrupper.

For hele tiden at have føling med, hvor mange penge, der er bevilget, har fællesmødet valgt to regnskabsførere, der jævnligt fremlægger en økonomisk oversigt.

Ansøgningerne strømmede ind fra starten, og det viste sig snart, at man ikke bare kunne bevilge løs på må og få. Så risikerede man nemlig et af to: At alle penge var brugt på to måneder – eller så mange ansøgninger blev afvist, at der blev uforholdsmæssig mange penge til den sidste måned. Den kollektive styreform forhindrede imidlertid, at bevillingerne kunne dirigeres af et udvalg (i stil med det traditionelle elevråd). Man enedes i stedet om at nedsætte et budgetudvalg, der kom med et konkret forslag om fordeling af pengene inden for ikke helt faste ramme-områder. Forslaget blev taget til efterretning, på den måde, at alle ansøgninger stadig skal til afstemning på fællesmødet efterhånden som de fremkommer.

Hverdagen på Esbjerg Højskole er delt op i tre undervisningsperioder. Første formiddagsperiode foregår i de såkaldte basisgrupper, som er den eneste inddeling, skolen har foretaget. Det er gjort udelukkende for at samle de læseretardedede og give dem mulighed for special-undervisning. Det er op til hver enkelt basisgruppe, hvad den vil beskæftige sig med i de fem måneder. Det væsentligste er, at eleverne lærer at samarbejde, at diskutere frit uden autoritetsfrygt og respekt for hinandens meninger – og alligevel nå resultater. En konkret opgave med store krav i den retning går ud på, at eleverne i hver enkelt basisgruppe selv skal bestemme, hvor de vil hen på en otte dages studietur til udlandet.

Hver basisgruppe skal nå frem til et fælles rjesemål. Opgaven er et bevidst forsøg på at træne eleverne i demokratiets betingelser.

Dagens to øvrige perioder er udvalgt af eleverne selv efter interesser. I den valgfri formiddagsperiode,

der ligesom basisgrupperne strækker sig over alle fem måneder, er der fagene film- og lydværksted, aktiv musik, dramatik, engelsk og tysk.

Den daglige eftermiddagsperiode derimod skifter hver 14. dag. Mulighederne for at vælge fag er faktisk kun begrænset af, om der kan samles en halv snes elever, og om der kan skaffes en lærer – enten på skolen eller udefra. Af emner, der har været mulighed for at vælge, kan nævnes: Psykologi, filosofi, kunsten at dressere mennesker, u-landsproblemer, massemedier, litteratur, formning, livsanskuelse, USA, Kina, musik, arbejdsmarkedsforhold, EEC, arbejdsret. . . Ideen med de korte perioder er at give eleverne mulighed for at »snuse« til så mange emner som muligt.

I forbindelse med eftermiddagsperioderne er der endnu en valgmulighed på Esbjerg Højskole, nemlig frit studium, der giver mulighed for uddybning af et specielt emne på egen hånd.

Hvad der også er nyt for Esbjerg Højskole – og højskoler i det hele taget – er begrebet andet års elever. 13 af de 90 vinterelever er unge, der tidligere har været på højskole. Skolen har ment, der bør være mulighed for at komme igen og arbejde videre med emner, de måske ikke rigtigt fik has på under deres første ophold. Samtidig er der tale om en konsekvens af den uddannelseseksplosion, der foregår i samfundet, hvor den grundlæggende uddannelse bliver af stadig længere varighed og kommer til at omfatte flere og flere mere og mere. Den, der har forladt skolesystemet og ikke selv tager fat på sin videreuddannelse, kommer til at stå på den forkerte side af en uddannelseskløft i forhold til de helt unge årgange. Andet års holdet er foreløbig kun et forsøg.

Den normale undervisning på Esbjerg Højskole foregår ugens fem dage. Lørdag formiddag er forbeholdt de såkaldt perspektivtimer, hvor fremtrædende personligheder kommer i krydsild. Endelig skal nævnes begrebet uge-kunstnere. En kunstner eller en kunstnergruppe bor på skolen en hel uge, deltager i undervisningen og diskuterer med eleverne i fritiden. Emnerne er valgt af eleverne selv.

Friheden og demokratiet på Esbjerg Højskole har den begrænsning, at der er undervisningspligt, og at der fortsat skal stå en skole, intakt med materiel og medarbejdere, når vintereleverne rejser til april. Der kan ikke ændres i overenskomster, og bygningerne kan ikke pantsættes, har forstanderen understreget. Hvorvidt demokratiexperimenterne skal videreføres næste år, afhænger for en stor del af, om hvordan der bliver arbejdet indenfor de nævnte rammer!

LT har et gratistproblem

12

Der er tre gratist-typer – men de fortjener ikke alle tre at blive taget lige stramt i nakken. Det er essensen af London Transport's holdning i kampen mod gratisterner, »fraudent travellers« (svigagtige rejsende), som de kaldes på det fremmede sprog.

Somme tider, navnlig myldretider, kan t-banerejsende ikke købe billetter, fordi der opstår mekaniske fejl i nogle af stationernes ca. 900 selvbetjenings-billetautomater eller som følge af personalemangel i endnu igangværende manuelle salgssteder. Sådan opstår den ene gratist.

Den anden begynder håbefuld rejsen uden billet, opgiver ukorrekt afgangsstation til vagten på ankomststationen og afkræves således i mange tilfælde for lille takst (det er rimeligt at tro, at denne gratist-type aldrig opgiver flere stationer, end han/hun har gennemrejst eller blot bekender det korrekte antal!).

Kampen mod gratister ville kræve overkompliceret billetkontrol-apparatur, hvis gammel takstskala bevaredes.

Tredie type er den af lyst/overbevisning motiverede snyder.

Gratistproblemet kan løses ved hjælp af et fejlsikkert billetsalgs- og kontrolapparat. Nøgleordet er fejlsikker. Et skridt i den retning er LT's nye »grove« takstskala, der kommer automatikken i møde.

Betaling efter »varens« værdi

LT har altid beregnet takster efter rejselængde. Betaling i forhold til værdien af den leverede »vare« er forretningsprincippet. En historisk undtagelse er »2-Penny Linien«, åbnet 30. juli 1900 mellem Shepherd's Bush og The Bank, som – i kort tid – opretholdt fællestaksten 2 pennies.

Enhedstakstprincippet har simpelthen aldrig haft nok tilhængere i London (eller i England som helhed) til at slå igennem. LT siger i dag: »En fællestakst, der er stor nok til at støtte vore bestræbelser for at opnå overskud på billetsalget, måtte nødvendigvis blive så høj, at den ville blive uacceptabel for publikum«.

Betaling efter »grov« skala

Med den nye »grove« skala, der indføres i by-området, fjernes hidtidige finere trin. Taksterne udregnes i fremtiden i 5p-trin (ca. kr. 1.-). Det ville kræve et overkompliceret apparatur at bevare den fine takstgraduering med tilsvarende mange muligheder for driftsfejl i maskinerne, som ville gøre de nuværende – for alle parter utilfredsstillende – forhold endnu værre, siger LT.

Med »grov« skala er det kun nødvendigt at bygge billetautomater til 5p- og 10p-stykker, hvilket reducerer udgiften til og antallet af maskiner samt begrænser automatikkens fejlmuligheder. For tiden konstrueres automater til 5p- og 10p-stykker (samt 50p).

De elektroniske »kontrollører« ved stationernes ind- og udgange kan også forenkles, så også den del af apparaturet bliver billigere og mindre udsat for mekaniske fejl.

Med de nye billetmaskiner vil rejsende fuldautomatisk kunne vælge billet og modtage byttepenge. Og med enklere kontrolmaskiner får man, håber LT, et system, der effektivt bremser gratist-tendensen og dermed en tabskilde for t-banen.

Danske vil nikke genkendende til LT's nyeste våben imod gratisterne: en plan om at indføre bødepåstedet metoden (svarende til DSB's »flyvende« kontrollører). LT har anmodet autoriteterne om »grønt lys« for dette system.

Sparekasse skal bruge plads...

Evigheder er ikke det, de har været. Da Laane- og Sparekassen for Embeds- og Bestillingsmænd i 1960 åbnede sit hovedkontor i Knabrostræde 12, København K., sagde direktøren: »Nu har vi plads ind i det næste århundrede«.

Det, der lignede en evighed, varede 12 år. Tirsdag d. 1. februar 72 flytter sparekassen igen. Den åbner sit nye hovedkontor i Reventlowsgade 12, vis a vis hotel Astoria og tæt ved Københavns hovedbanegård. Denne gang undlader direktøren, belært af erfaringen, at fremsætte profetier om plads og varighed.

Den 1. februar omdannes det hidtidige hovedkontor til Laane- og Sparekassens City afdeling.

Kraftig vækst

Flytningen til nye og større lokaler er det konkrete udtryk for sparekassens kraftige vækst gennem tresserne.

I 1960 beløb indlånskapitalen sig til 10 millioner kr.

I dag er den 70 millioner kr.

I 1960 udgjorde reserveerne 1 million kr.

I dag er de på 4,5 millioner kr.

I 1960 var personalet på 14.

I dag er det på 43.

Laane- og Sparekassen er vant til, at »tøjet« efterhånden kommer til at stramme. Siden oprettelsen i 1880 har den haft til huse syv forskellige steder i København:

1880–83: Holbergsgade 28. 1883–1891: Studiestræde 5.

1891–1905: Frederiksberggade 1. 1905–1917: Vestre Boulevard 34.

1917–1927: Nørregade 22.

1927–1960: Frederiksholms Kanal 16.

1960–1972: Knabrostræde 12.

Tressernes ekspansion har medført oprettelsen af seks kontorer og afdelinger:

I 1964: Kontor på Søværnets konstabelskole Margretheholm, og kontor på Holmen.

I 1966: Polititorv afdeling.

1969: Kontor på DSB's Centralværksted i København.

1971: Kontor hos Hærens Materielkommando i Hjørring, og Bredgade afdeling i Tjenestemændenes Hus i København.

Med den nye City afdeling i det gamle hovedkontor i Knabrostræde kommer Laane- og Sparekassen op på syv afdelinger og kontorer.

Mere plads

Hovedkontorets flytning til Reventlowsgade giver en kraftig og hårdt tiltrængt udvidelse. Til afløsning af det nuværende administrationsareal på ca. 200 kvadratmeter i Knabrostræde får Laane- og Sparekassen godt 500 kvadratmeter. Det nye ekspeditionslokale i Reventlowsgade bliver på 240 kvadratmeter. I Knabrostræde bliver der et ekspeditionslokale på 150 kvadratmeter.

25–30 mennesker flytter med fra Knabrostræde til Reventlowsgade, hvor der kan blive plads til det dobbelte antal efterhånden, som udvik-

lingen gør det nødvendigt. I City afdelingen i Knabrostræde beskæftiges otte personer.

Ejendommen i Reventlowsgade blev købt i 1969 og ombygningen koster ca. tre millioner kr., heri medregnet inventar.

Opgør med en misforståelse

Vi er en lille specialforretning blandt sparekassernes giganter. Vi er nr. 38 på listen over landets ca. 300 sparekasser. Vi avancerer støt op ad listen. Af to grunde. Den ene er, at der sker sammenlægninger af sparekasser. Den anden er nok så reel: at vi vokser pænt.

Jeg vil gerne gøre op med en udbredt misforståelse. Mange mennesker tror fejlagtigt, at de skal komme med hatten i hånden og bukke dybt, når de vil låne penge. Det er en helt forkert indstilling. Vi lever af at låne penge ud. Alle offentligt ansatte, der har penge i sparekassen, kan låne hos os. Selvfølgelig skal der være en vis ræson i tingene – udlånsloft m.v. må respekteres – men vi håber da, at udlånsvirksomheden vil blomstre yderligere, siger direktør Ilsø Jensen.

Benzinens velsignede hestekræfter

14

Det betrængte danske landbrug ville i dag have været endnu mere betrængt, hvis ikke efter sidste verdenskrig traktoren var trådt til og havde erstattet de dejlige firbenede, men unægtelig i forhold til deres ydeevne – kostbare hestekræfter.

En flittig plovkøring, der ikke skal stoppe pibe, hver gang han vender ved agerens ende, kan med et spand fuld-tandede heste og en middelstor Fraugdeplov på en ni timers arbejdsdag pløje en tdr. land om dagen.

Han blev før første verdenskrig lønnet med 300 kr. om året plus kost og logi. Et kilo smør kostede da 2 kr. pr. kilo. Efter sidste verdenskrig kostede den samme mand 12.000 kr. om året og smørret var steget til omkring 8 kr. pr. kilo. Arbejdskraften var altså steget 40 gange, medens landbrugets vigtigste produktion på det tidspunkt kun var steget 4 gange.

En gård på hundrede tdr. land kunne man ikke drive tilnærmelsesvis ordentligt med færre end tre karle – en forkarl og to yngre, og disse tre kunne altså pløje 3 tdr. ld. om dagen, men den mand, der havde udsyn, købte sig efter krigen en traktor, der kunne pløje 9 tdr. ld. bedre på den samme tid.

Man behøvede således kun $\frac{1}{3}$ karl for at få det samme arbejde gjort og på de store gårde, hvor arbejdet i dag er systematiseret, forlanger man, at en mand med de nødvendige maskiner til rådighed skal kunne passe 200 tdr. ld., hvad markarbejde angår.

Den fremsynede mand, der købte traktor straks efter krigens ophør, var til grin blandt sine medbønder i landsbyen. De spurgte ham, om han havde fået godsejerfornemmelser? Men efterhånden som de bemærkede, at han begyndte senere og var færdig før de selv med markarbejdet og udsæden, stak de ikke sjældent næsen ind hos traktorejeren og bad om en hjælpende hånd, så traktorens pris blev tjent ind på et år eller to.

Den større fart på markredskaberne gav jorden en bedre behandling end hestene havde kunnet præstere, så foruden at spare arbejdskraft fik man gjort bedre arbejde. Før første verdenskrig var det ikke usædvanligt at en trediedel af jordene lå ude i græsmarker, fordi man simpelthen ikke kunne overkomme dyrkningen af dem.

Traktorens entré ændrede dette billede komplet, og man behøver ikke at blade ret meget i landbrugsstatistik for at overbevise sig om, at udviklingen har været umådelig.

Det var først omkring 1950 at traktoren for alvor slog igennem som et almindeligt ejet redskab, men i de tyve år, der er gået til 1970, er udbytterne steget i alle afgrøder og dermed også i alle forædlede færdigprodukter.

Udbyttet i hveden steg fra 35,0 tønne pr. hektar til 47,7, rugen fra 21,4 til 30,1 og byggen fra 32,7 til 36,6, men endnu mere øjensynlig er stigningen i den animalske produktion.

I 1949 blev der produceret 130,9 millioner kilo oksekød, men i 70 236,9 millioner kilo, og flæskeproduktionen steg fra 276,5 millioner kilo til 771,1 millioner kilo i samme tidsrum. Osteproduktionen blev næsten fordoblet fra 63,8 millioner kilo til 110,9 millioner. Med undtagelse af smørproduktionen var der en umådelig fremgang inden for alle landbrugets mere ortodokse produkter. Fremstillingen af smør er for bekostelig til at prisen på varen kan dække omkostningerne.

Og parallelt med den stigende produktion løber dels den forkortede arbejdstid og dels den mindre arbejdskraft. He-

stene måtte have muleposer med i marken og bede en halv time. Til middag måtte de have mindst to foder, og den karl, der havde virkelig omsorg for sine dyr, gav tre små i stedet for to store. Hertil kom pasningen morgen og aften før og efter arbejdstid. Pasningen af traktoren indskrænkede sig til et kvarter, før man kørte til arbejdet.

»Muleposen« bestod af en dunk med benzin, og om foråret, når arbejdet i marken presser hårdst på, var der ingen anledning til at slutte arbejdet, fordi solen gik ned. Man tændte lygterne på traktoren og satte en ny mand, der havde fået sin aftensmad, på den, og så kunne man arbejde videre til midnat, om man havde lyst, ja hele natten.

Anskaffelsen af den redskabspark, der uvilkårligt fulgte med købet af en traktor, var dog ikke den eneste kapitalinvestering, der fulgte i dens kølvand. Kun de færreste landbrugsejendomme havde faste tag på bygningerne, og brandforsikringen forbød opbevarelsen af en traktor i en bygning med stråtag.

En gnist fra udblæsningen op i spindelvævene i en gammel vognport – og gården lå i ruiner, så der var ingen vej uden om, traktohuset 20 meter fra den stråtaktede ejendom.

Trods de store investeringer traktoren har fordret, ville man i dag kunne dreje nøglen om i døren og løbe fra ejendommen, hvis man ikke havde den, for dels er det umuligt at skaffe anden arbejdskraft dels at betale den.

Det er nemlig de utroligste ting traktoren kan udrette på et landbrug i en brøkdel af den tid, det samme arbejde ville tage, om det skulle udføres med håndkraft. Kommer en stor sten pludselig til syne i pløjemarken, graver man så langt ned ved siden af den, at man kan få en stålwire under en kant, og traktoren besørger resten.

Skal man have beplantningen i have eller plantage tyndet ud, rykker traktoren let den overflødige bevoxsning op med rod, og hjulsaven laver den til håndterligt brænde på minutter. Den kan læsse gødning, grave grøfter, pumpe vand fra åen til det kunstige vandingsanlæg. Den er med et ord helt uundværlig i et landbrug i dag.

Og så har den den store fordel, at den ikke fordrer pasning, når man er færdig med at bruge den. »Havren« til det nyttige dyr bringer benzinseskabet hurtigt på anfordring.

Tidssignal fra en kirke

Den 6. juni 1868 faldt kuglen for første gang på Nikolaj gamle kirketårn og tilkendegav dermed, at klokken var præcis et, eftermiddag. Danmark havde for første gang fået en nøjagtig tidsangivelse til lige stor glæde for såvel urmagere som sømænd.

Går man længere tilbage i tiden, var det så som så med urenes nøjagtighed. Man havde da heller ikke noget at stille viserne efter, ja, man brugte solen og kunne ved hjælp af solur på solskinsdage så nogenlunde finde middagspunktet, men godt var det ikke.

Det er betegnende for Christian IV, at han ofte klagede over urenes unøjagtighed, men der blev så vidt vides ikke gjort noget effektivt for at afhjælpe miseren i hans regeringstid. Det skulle blive en anden initiativrig statsmand, nemlig Struensee, der i 1772 fik indført, at man én gang om ugen fra Rundetårn kippede med flaget, når klokken var tolv.

Struenseses forordning var ikke helt heldig. For det første var tidssignalet for sjældent, men det viste sig tillige, at det ikke var helt let at stille urene efter et flag, der navnlig i blæsende vejr ikke var så let at manøvrere. Endvidere skabte det forvirring, at professor Norrebov, der stod for tidsangivelsen, regnede med stjernetid for at få det så nøjagtigt som muligt. Andre stillede deres ure efter solen, og diskussionen bølgede borgerne imellem.

Tidsangivelsen fra Rundetårn blev aldrig rigtigt populær, og det skyldtes, at folk med ure tilgængelige for offentligheden måtte betale en særlig skat til opretholdelse af den service, der ydedes fra Rundetårn.

Omkring århundredskiftet ophørte man med at betjene borgerne med tidsangivelse fra Rundetårn. Det var man meget utilfreds med i søfartskredse, da en nøjagtig tidsangivelse er af største betydning for navigationen. Først mere end tres år senere begyndte orlogskaptajn Tuxen i samarbejde med professor Schellerup og bygningsinspektør Meldahl at arbejde for udsendelse af et telegrafstyret tidssignal med særlig tanke på den brug søfartens folk kunne få af det.

Det var ikke så lige til. Ganske vist havde man sådanne tidssignaler i flere andre lande, men i Danmark havde man ingen rigtig tillid til trådtelegrafien, skønt den også her hjemme på dette tidspunkt havde mange år på bagen. De tre mænd kom ud for stor modstand især fra professor d'Arrest, der var en stor modstander af de nye opfindelser.

Planen var, at man ville benytte det gamle tårn, der endnu var tilbage efter Nikolaj Kirke og som ellers fungerede som brandtårn. Her øverst oppe på en stang skulle anbringes en kurveflettet, sejlbetrukket kugle, der hver dag klokken et skulle falde. Det ville kunne ses af alle, også af søens folk i havnen.

Professor d'Arrest satte sig dog imod, at man benyttede telegrafien, og det lykkedes ham at få myndighederne med sig, så man bestemte sig for, at et løbende bud med et kronometer skulle tilbagelægge distancen mellem observatoriet og Nikolaj Kirketårn kort før tidssignalets udsendelse. Først i sidste øjeblik lykkedes det for orlogskaptajn Tuxen og Foreningen til Søfartens Fremme at få lov til at benytte sig af den moderne telegrafi.

Den 6. juni 1868 udsendtes det første tidssignal fra Nikolaj Kirketårn. Kuglen, der var fem fod i diameter blev fem minutter i et hejst halvvejs op. To minutter senere gik den helt til tops, og præcis klokken et blev der i tårnet trykket på en knap og kuglen faldt.

Premieren forløb således tilfredsstillende, og herefter kunne man hver dag ved et-tiden se adstadige borgere på Nikolaj Plads med ur i hånden skotte op mod tårnet for at få den nøjagtige tid. Fra havnen blev kuglens fald iagttaget med ikke mindre interesse.

I provinshavnebyerne fik man senere tidssignalet ad telegrafisk vej, men tidssignalet fra Nikolaj var det første, og det udsendtes hver søgnedag til 1909. På grund af de høje huse, der nu var bygget omkring tårnet og som hindrede folk fra havnen at se kuglen, blev den flyttet til Frihavnen. Senere gjorde den trådløse telegrafi signalet overflødigt, men gennem mange år var tidssignalet et fast programpunkt i Statsradiofoniens udsendelser.

Chris Parø.

Forsikringsagenturforeningen

16

Forsikringsagenturforeningen for Tjenestemænd ved Statsbanerne afholdt *ekstraordinært* repræsentantskabsmøde mandag den 1. november 1971, kl. 16.15 i »Danmark«-selskabernes hovedkontor, Parallelvej, Lyngby, med følgende dagsorden:

1. Valg af dirigent
2. Valg af protokolfører
3. Bemyndigelse til bestyrelsen til at ændre kontrakten med »Danmark« for en ny 10-årig periode i forbindelse med udvidelse af Forsikringsagenturforeningens medlemskreds.
4. Bemyndigelse til bestyrelsen til at arbejde videre med planer om opførelse af plejehjem i Hobro kommune for JERNBANEMÆNDENES KOOPERATIVE FORSIKRINGSFORENINGERS FOND, indtil videre finansieret af FORSIKRINGSAGENTURFORENINGEN FOR TJENESTEMÆND VED STATSBANERNE.

Foreningens formand, Børge Aanæs, bød velkommen og gav en kort redegørelse for, hvorfor bestyrelsen havde ment at måtte indkalde til ekstraordinært repræsentantskabsmøde.

Der foretages navneopråb, hvorved det konstateredes, at samtlige repræsentanter var til stede, på nær E. Greve Petersen og S. B. Smith, der begge havde meldt forfald. Der var herefter 48 stemmeberettigede repræsentanter til stede.

Ad 1. Til dirigent valgtes kontorchef Erik Svendsen, der konstaterede mødets lovlige indvarsling og dermed beslutningsdygtighed.

Ad 2. Til protokolfører valgtes banebetjent S. H. Majlund.

Ad 3. Formanden indledte med at henvise til repræsentantskabsmødet den 8. oktober 1970, hvor man bl. a. vedtog, at Forsikringsagenturforeningens medlemskreds kunne udvides, så man herefter kan optage tjenestemænd i andre etatsforeninger m. fl.

Der er flere interesserede forbund, bl. a. inden for toldvæsen, post og politi samt Københavns Kommunalforening, hvorfor der kan forventes en forholdsvis stor udvidelse af medlemskredsen, hvilket igen medfører visse praktiske vanskeligheder, der dog søges løst i forbindelse med overgang til EDB, men for at det kan gøres, skal selskabet investere ca. kr. 200.000 i anlæggene.

Vor 10-årige kontrakt med »Danmark« udløber i 1974, men under hen-

syn til ovennævnte store investering, ønsker selskabet at sikre sig en noget længere årrække til afskrivning af investeringen. Bestyrelsen beder derfor om bemyndigelse til at indgå på en ny 10-årig kontrakt, idet begge parter dog er enige om, at kontrakten skal udformes således, at en revision skal kunne finde sted efter 5 år, såfremt det måtte vise sig ønskeligt.

Optagelse af medlemmer fra de nævnte organisationer betinger aftaler om præmieafkortning på lønningslisterne. Det mest praktiske vil være at optage samtlige grupper på én gang. Forinden det kan ske, må vi have EDB-løsningen og den nye kontrakt med »Danmark« i orden, og en forudsætning herfor er, at vi får den ønskede bemyndigelse.

Forud for afstemningen oplyste dirigenten, at såfremt bemyndigelsen skal have gyldighed, skal mindst $\frac{3}{4}$ af repræsentanterne stemme for, hvilket vil sige 36 medlemmer.

Ved afstemningen blev bemyndigelsen givet med 48 stemmer mod 0.

Ad 4. Dette punkt er identisk med et punkt, der skal behandles i det påfølgende repræsentantskabsmøde i JERNBANEMÆNDENES KOOPERATIVE FORSIKRINGSFORENINGERS FOND, og når det også skal behandles i dette møde, ligger det jo bl. a. i, at finansieringen af det påtænkte byggeri indtil videre tænkes at ske af FORSIKRINGSAGENTURFORENINGEN's midler.

Humanitære fond

JERNBANEORGANISATIONER-NES KOOPERATIVE FORSIKRINGSFORENINGERS FOND afholdt *ekstraordinært* repræsentantskabsmøde mandag den 1. november 1971 i »Danmark«-selskabernes hovedkontor, Parallelvej, Lyngby, med følgende dagsorden:

1. Valg af dirigent
2. Valg af protokolfører
3. Bemyndigelse til bestyrelsen til at arbejde videre med planer om opførelse af plejehjem i Hobro Kommune for JERNBANEMÆNDENES KOOPERATIVE FORSIKRINGSFORENINGERS FOND, indtil videre finansieret af FORSIKRINGSAGENTURFORENINGEN FOR TJENESTEMÆND VED STATSBANERNE.

Foreningens formand, Børge Aanæs, bød velkommen, og redegjorde kort for årsagen til mødets afholdelse. Ville komme nærmere ind herpå under dagsordens punkt 3.

Der blev foretaget navneopråb, hvorved det konstateredes, at samtlige repræsentanter var til stede, på nær E. Greve Petersen og S. B. Smith, der begge havde anmeldt forfald. Der var således 48 repræsentanter til stede.

Ad 1. Til dirigent valgtes kontorchef Erik Svendsen, der konstaterede mødets lovlige indvarsling og dermed beslutningsdygtighed.

Ad 2. Til protokolfører valgtes banebetjent S. H. Majlund.

Ad 3. Formanden indledte med at sige, at det ordinære repræsentantskabsmøde i 1970 havde pålagt bestyrelsen at fortsætte undersøgelser med henblik på at skaffe en egnet grund til opførelse af et plejehjem. Der har været visse sondringer med hensyn til Viby Sj., men vi mener nu at have fået et meget favorabelt tilbud fra Hobro kommune.

Det var godsekspeditør Riskjær Christensen, Hobro, der formidlede en kontakt mellem Hobro kommune og fondens bestyrelse, og efter en indbydelse fra

kommunen rejste formanden og kasseren over for at se på og drøfte forholdene.

Det viste sig, at kommunen var indstillet på vederlagsfrit at stille en velegnet grund til rådighed, idet der dog skal betales ca. kr. 75.000 for kloakeringsarbejder.

Vi har endvidere fået stillet i udsigt, at Hobro Bank vil forære fonden kr. 50.000, og »Ambulancedagen« i Hobro vil give kr. 25.000, idet det for begge gavers vedkommende er en forudsætning, at vi beslutter os til at bygge plejehjem i Hobro.

Hobro kommune vil nøjes med at disponere over 15 % af pladserne i plejehjemmet, og i de 15 % vil man først og fremmest indstille ansøgere blandt jernbanemænd i kommunen.

Man var interesseret i, at vi beslutter os inden alt for længe, og det aftaltes, at vi skulle svare kommunen ca. 1. november 1971.

Aanæs anbefalede at give den ønskede bemyndigelse, da bestyrelsen var enige om, at vi havde fået et virkeligt godt tilbud.

Fondens kasserer, trafikkontrollør E. W. Hauge, redegjorde mere detaljeret for den økonomiske side af projektet, idet han først oplyste, at den tilbudte grund havde en størrelse på ca. 14.600 m², samt at den var fuldt byggemoden, d.v.s. med kloak, vand, el, vejbelysning samt gade og fortov anlagt.

Skal vi opføre plejehjem helt for egne midler, vil der gå mange år, før tanken kan realiseres, men hvis vi benytter de muligheder, der er givet i de sociale love, har vi en reel mulighed for at komme igang i en overskuelig fremtid.

Efter loven om boligbyggeri, kapitel VI, kan der ydes støtte til såvel opførelse som driften af et plejehjem. I loven er der dog fastsat et rammebeløb for bevillingerne til nævnte formål, og da der jo søges fra mange sider, foretages en udvælgelse, bl. a. ud fra en vurdering af behovet for plejehjemspladser i de enkelte områder. Vi mener at kunne være ret optimistiske her, idet vort plejehjem jo skal være landsdækkende, og behovet for plejehjem er stort over hele landet.

Efter gældende bestemmelse gives støtten som statsgaranti for lånene, og dette kan gives for indtil 91 % af udgifterne,

såfremt tilsagnet opnås før 31. marts 1974. Efter denne dato kan højst ydes 90 %. Beregningen af garantien sker som regel på grundlag af oplysningerne om plejehjemmets anskaffelsessum, og da beregningen af den samlede låntagning sker på grundlag af nettoprovenuet, vil der kunne prioriteres således, at lånene dækker såvel 91 % af nettoanskaffelsessummen som kurstab og indskud til långiveren.

Vi har indhentet oplysninger fra flere firmaer, der må formodes at have en vis erfaring i byggesager af denne karakter, og efter disse oplysninger skulle et plejehjem til 48 personer kunne finansieres således:

Håndværkerudgifter	Kr. 7.000.000
Omkostninger (excl. kurstab)	Kr. 1.425.000
Grundudgifter	Kr. 900.000
	Kr. 9.325.000
Momsrefusion	Kr. 525.000
Netto anskaffelsessum	Kr. 8.800.000
Ved en statsgaranti på	
91 % kan vi låne	Kr. 8.008.000
Hvorefter vi selv skal indskyde	Kr. 792.000,

hvortil kommer et beløb til inventar, som to – af hinanden uafhængige – firmaer har anslået til kr. 800.000.

Det er ikke helt klarlagt, hvorvidt grundens værdi kan betragtes som egenkapital, da vi jo har fået den foræret, men såfremt vi går ud herfra, og vi sammenlægger dens værdi med fondens kapital og de to tilsagn om tilskud fra Hobro, vil vi komme til at mangle ca. kr. 125.000 for at kunne gå i gang. Der vil imidlertid under alle forhold hengå nogen tid, før vi har formaliteterne i orden, og da fondens kapital vokser med over kr. 50.000 pr. år, skulle vi have gode muligheder for at skaffe den manglende egenkapital. Skulle grundværdien ikke kunne indgå i byggeregnskabet som egenkapital vil vi komme til at mangle ca. kr. 417.000.

Vi har som bekendt en lang række faste bidragydere til fonden, og modtager også stadig gaver fra enkeltpersoner og organisationer. Vi vil med en ny artikel i fagbladene agitere for sagen, og den omstændighed, at vi formentlig nu

kun begynde at realisere planerne, vil sikkert være en god baggrund for opfordringer til at tegne sig som bidragydere.

Støtte til nedbringelse af driftsudgifter ydes som rentesikring, og gives som kontant tilskud til dækning af renteudgifter, som overstiger en gennemsnitlig effektiv forrentning på 6,5 %. Man forudsætter her, at der er optaget normale prioriteringslån i ejendommen, og rentesikringen beregnes på grundlag af de rentesatser, som offentliggøres i Statstidende én gang pr. måned.

Der ydes fuld rentesikring i 6 år, hvorefter der sker en aftrapning over 3 år til henholdsvis 75, 50 og 25 % pr. år. Herefter ophører rentesikringen.

Under en kort debat om forslaget udtalte Thisgaard Thomsen, at man nok burde sætte en mere intensiv kampagne i gang for ydelser til fonden. Foreslog, at man – foruden artikler i fagbladene – lod fremstille et »salgsbrev« til fonden til uddeling på møder og kurser.

J. K. O. Jacobsen, Rødby Færge, var spændt på, om vi kunne klare projektet med den forholdsvis lille egenkapital, vi råder over, men iøvrigt ligger de givne oplysninger på linie med, hvad han kendte gennem sit arbejde i byrådet. Grundens værdi kan formentlig gå ind som egenkapital i byggeriet, såfremt kommunen giver et tilskud til fonden, der så køber grunden af kommunen. Anbefalede iøvrigt forslaget.

Eigil Mouritzen var i tvivl om, hvorvidt den skitserede anskaffelsessum ville holde, da han fra Århus kommune havde konstateret, at et plejehjem med 52 pladser løber op i ca. 15 mill. kr.

Forinden afstemningen gjorde Børge Aanæs opmærksom på, at selv om fondens formue nævnes som egenkapital, betyder dette ikke, at man har tænkt sig at bruge disse penge til det nævnte formål for nuværende. Fondens bør indtil videre være intakt og vokse sig betydeligt større, idet vi jo formentlig på et senere tidspunkt vil blive stillet over for ønsket om endnu et plejehjem et eller andet sted i landet. Dette må man altså have med i overvejelserne, forinden der stemmes.

Repræsentantskabet gav enstemmigt den ønskede bemyndigelse til at arbejde videre med planerne.

Herefter sluttede mødet.

S. H. Majlund

PERSONALIA

Ansæt på prøve pr. 1-1-1972

Lkmh. E. Wedderkopp, ddt Hg

Forfremmelse til lokomotivfører

(17. lrm.) efter ansøgning pr. 1-12-1971

Lkf. (13. lrm.):

L. K. V. M. Pedersen, ddt Rd i ddt Ar

Forfremmelse til lokomotivassistent (10. lrm.) pr. 1-1-1972

Lokomotivmedhjælperne (7. lrm.):

V. E. Nielsen, ddt Kh i ddt Kh

O. P. Jørgensen, ddt Kh i ddt Kh

E. J. Hellesen, ddt Gb i ddt Gb

B. Madsen, ddt Kh i ddt Kh

K. H. Christiansen, ddt Kø i ddt Kø

J. I. Christiansen, ddt Kh i ddt Kh

C. Blid, ddt Hg i ddt Hg

Afsked pr. 30-11-1971

Lkf. (17. lrm.):

H. E. Bidstrup, ddt Hg, gr. svagelighed m/pension.

Afsked efter ansøgning pr. 31-1-1972

Lkf. (15. lrm.):

L. A. Frydenlund-Jensen, ddt Od, gr. alder m/pension.

Afsked efter ansøgning pr. 29-2-1972

Lkf. (17. lrm.):

E. Schertiger-Nielsen, ddt Gb, gr. svagelighed m/pension.

Afsked pr. 29-2-1972

Lkf. (17. lrm.):

C. E. T. Pedersen, ddt Kø, gr. svagelighed m/pension.

Dødsfald

Lokomotivfører (17. lrm.) H. W. Pedersen, Århus er afgået ved døden den 5-1-1972.

Lokomotivfører (17. lrm.) E. E. M. Frandsen, ddt Gb, er afgået ved døden den 31-1-1972.

Lokomotivfører (13. lrm.) H. G. Pedersen, ddt Struer er afgået ved døden den 13-1-1972.

Pens. lokomotivfører F. A. Bindløv, Fredericia er afgået ved døden den 8-1-1972.

Pens. lokomotivfører T. H. Petersen, Køge, er afgået ved døden i november måned 1971.

Pens. lokomotivfører H. G. Routhe, København, er afgået ved døden den 1-1-1972.

Pens. lokomotivfører V. L. Nielsen, Helsingør, er afgået ved døden d. 10-1-1972.

Opmærksomhed frabedes

Evt. opmærksomhed i anledning af mit jubilæum frabedes venligst.

H. Svendsen,
lokomotivfører, Århus.

Evt. opmærksomhed i anledning af mit jubilæum frabedes venligst.

A. E. Jensen,
lokomotivfører, Korsør.

Al opmærksomhed i anledning af mit jubilæum frabedes venligst.

E. H. Fuglesang,
lokomotivfører, Fredericia.

Al opmærksomhed i anledning af mit jubilæum frabedes venligst.

B. G. Christensen,
lokomotivfører, Århus.

Al opmærksomhed ved mit jubilæum 1-3 frabedes venligst.

Anker Larsen,
lokomotivfører,
Frederikshavn.

Al opmærksomhed i anledning af mit jubilæum frabedes venligst.

A. O. Honoré,
lokomotivfører, Fredericia.

Nyt fra Forsikrings-agenturforeningen

Vedr. MOTORKØRETØJSFORSIKRING

Den årlige indeksregulering af motorkøretøjsforsikringen finder sted pr. 1. februar 1972.

Stigningen andrager – som i andre selskaber – ca. 12 pct. i forhold til 1971, men vi erindrer om, at vor regulering sker på grundlag af en lavere basispræmie, således at stigningen i kroner og øre, er forholdsvis beskeden. Eksempelvis kan det nævnes at en Folkevogn i København- og Århus-området (tarifområde I) vil stige med ca. 6,70 kr. pr. måned for en fuldt kombineret forsikring uden direkte eller indirekte selvrisko. Den lovpligtige knallert-ansvarsforsikring vil fra 1. februar 1972 blive lønafkortet med kr. 3,00 pr. md. i tarifområde I, mod hidtil kr. 2,67 pr. md. Stigningen er lidt mindre i det øvrige land.

Det er med beklagelse vi har gennemført indeksreguleringen, men reparationsomkostningerne er stadig stigende, og præmiereguleringen har derfor været nødvendig.

Men det enkelte medlem har stadig mulighed for at »holde igen« på præmiestigningerne, ved agtpågivenhed og hensynsfuldhed i trafikken, og lad os tilføje, at en sådan adfærd tillige vil spare den enkelte for ærgrelser og måske tragedie.

Derfor:

Kør med yderste forsigtighed især i glat føre.

Undgå overhalinger med mindre der er »200 pct.«'s sikkerhed for at det kan lade sig gøre uden risiko for en selv og andre.

Vær altid årvågen og agtpågivende. Vis hensyn og

Husk – hver gang – at låse køretøjet forsvarligt, når det forlades.

Danske Jernbanemænds Turistorganisation

I samarbejde med vore italienske kollegers turistorganisation »Dopolavoro« kan vi tilbyde individuelle ferieophold i 1972 i Rimini ved Adriaterhavet.

Alle værelser med dush og toilet og fuldpension, kun ugevis fra søndag til søndag.

I højsæsonen 2/7-20/8 1972.

Kategori A (2 hoteller direkte ved havet)
enkeltværelse – 340 kr. pr. pers. pr. uge
dobbeltværelse – 305 kr. pr. pers. pr. uge.
Kategori B (8 hoteller på den anden side af hovedgaden ca. 500 m fra havet)

enkeltværelse – 310 kr. pr. pers. pr. uge
dobbeltværelse – 275 kr. pr. pers. pr. uge

Børn under 7 år halv pris.

I forsæson 5/4-2/7 1972 og i eftersæson 20/8-10/10 1972

Kategori A (ved havet)
enkeltværelse – 260 kr. pr. pers. pr. uge
dobbeltværelse – 225 kr. pr. pers. pr. uge
Kategori B (ca. 500 m fra havet)
enkeltværelse – 235 kr. pr. pers. pr. uge
dobbeltværelse – 200 kr. pr. pers. pr. uge

Børn under 7 år halv pris.

Anmodning om program og eventuel anmeldelse til rejserne bedes sendt til

Danske Jernbanemænds
Turistorganisation
Bernstorffsgade 18,
1577 København V.

DAMERNES DAG

Natur og u-natur

Der kunne nævnes adskillige grunde til at se filmatiseringen af Blichers novelle »Hosekræmmeren«, selvom anmelderne har modtaget den med blandede følelser og uddelt lige så megen ris som ros. Og skønt så dansk i tonen som noget har den intet at gøre med hverken porno eller folkekomedien, når den er værst. Der er en god portion frilandsmuseum over filmen, men levendegjort i hvert et billede og derfor fascinerende. Ikke mindst, når man følger arbejdet med at støbe lys, slagte får, ælte brød og væve.

Smukke naturoptagelser fra heden ledsager den dramatiske handling, der opleves af publikum i dyb grebthed. Medmindre de distraheres af skolebørn, der i lovlig ung alder er sendt af sted af en velmenende litteraturhistorie-lærer. De kvitterer nemlig ofte med latterbrøl og tilråb – en form for støjforurening, man ofte møder, når emnerne bliver for alvorlige og højstemte. Gode, gamle Blicher – juhu-u-h! Tænk om man havde biografer med lydisolerede kabiner, der afskærmede tilskueren fra salens reaktioner. Måske kunne det lade sig gøre. Nu har man dog enkelte steder indført »røgkupéer« i biograferne til dem, der ikke vil eller kan undvære en cigaret så længe en film varer.

Stress og strik

Der er langt fra bindehosen til strikkesmaskinen – ikke mindst hvad prisen angår, for en moderne strikkesmaskine til hjemmebrug koster fra 1.100 til 2.000 kr., afhængig af fabrikat og tilbehør. Når man har fået øvelsen, kan man strikke en kjole fantastisk hurtigt, tilmed efter egne mål og med rigtige indsnit og halslukning. Det kræver koncentration, og man er i hvert fald afskåret fra at fjernsynsskigge eller samtale med familien imens. Strikkesmaskiner virker ikke afstressende, snarere tværtimod . . .

Slanke-suppe

Nu kan man købe middagsmad på apoteker og hos materialister. Et schweizisk firma har fremstillet en kaloriefattig suppe i pulverform, der skal tilberedes på samme måde som bånd-supperne, og

hvert måltid indeholder kun 100 kalorier. Den fås i forskellige smagstyper, og en pose med indhold, der svarer til tre måltider, koster kr. 11,50. Navnet er Gurmevit.

Vi er alt for glade for sukker i vort lille land. Selvom vort daglige kaloriebehov er blevet formindsket af maskinerne, er kalorieindtagelsen ikke væsentlig nedsat, og vort forbrug af sukker er steget voldsomt.

Indtil for 200 år siden var det ugentlige sukkerforbrug ca. 35-70 gram sukker om ugen. Dette forbrug vurderes i dag til ca. 1 kg om ugen pr. individ og indtages tilmed for det meste i form af

rør- og roesukker, der er totalt værdiløse som næringsmiddel i modsætning til mælke- og druesukker.

Ydermere oplyser ernæringsforskere, at rør- og roesukker har en skadelig indflydelse på kredsløbet og selvfølgelig også på vore tænder.

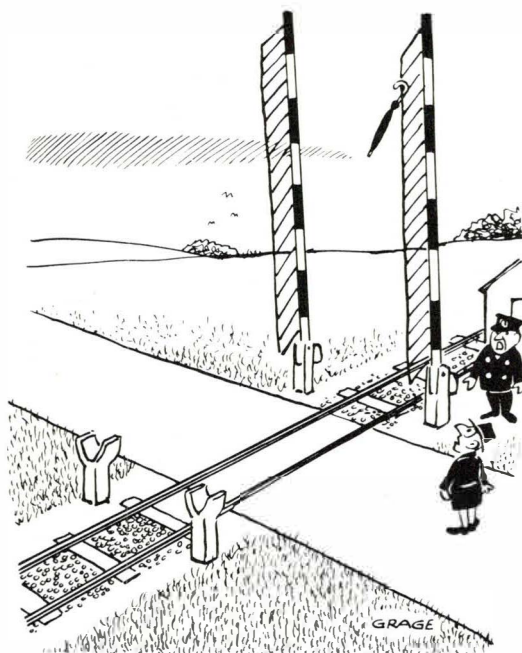
I løbet af året skulle et nyt dansk produkt komme frem i butikkerne. Det drejer sig om en »æggepølse« eller »langæg«, der tænkes anvendt som pålægs-mad. Man bliver fri for at koge og pille æg og får derudover en lang række lige store skiver og et minimum af spild. Langægget er allerede i produktion, men går foreløbig til eksport.

Langægget – et nyt dansk produkt, der foreløbig kun kan fås i udlandet.

- Hr Jensen, når De får en ledig stund, kan De så ikke hjælpe Hr. Olsen lidt -

- Det næste tog kører om 10 timer !

- De er vel ikke gået frk. Holmberg ?

- Tænk, min mand siger jeg har glemt at lukke for vandet i badeværelset.

- Jeg har sagt du ikke må hoppe i mors nye stol!